

Vlaams
Parlement

ingediend op **918** (2020-2021) – Nr. 1
23 augustus 2021 (2020-2021)

Voorstel van decreet

van Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy, Johan Deckmyn en Chris Janssens

tot wijziging van het decreet van 27 november 2015
betreffende lage-emissiezones, wat de vrije toegang
van oldtimers tot de LEZ's betreft

TOELICHTING

Algemene toelichting

In Vlaanderen zijn meer dan 115.000 wagens geregistreerd als oldtimer. Die oude wagens, die met een O-nummerplaat rondrijden, zijn een mooi stukje rijdend cultureel erfgoed, een fijne hobby voor de eigenaars-liefhebbers en een plezier om naar te kijken voor andere Vlamingen. Die oldtimers rijden weinig kilometers en hebben maar een beperkte ecologische impact, maar hebben dus zeker wel een grote economische en culturele waarde.

Momenteel wordt de toekomst van de oldtimer in Vlaanderen echter bedreigd. Sinds 2018 moeten oldtimers regelmatig naar de periodieke keuring. Veel oldtimerliefhebbers zijn van mening dat de technische keuring zich al te rigide opstelt, vooral als er aan de oude wagens aanpassingen zijn uitgevoerd.

Nog problematischer voor de oldtimerliefhebbers zijn echter de lage-emissiezones (LEZ's) die sinds 2017 in Vlaanderen worden ingericht. Die LEZ's zijn afgebakende gebieden waarin bepaalde voertuigen niet of alleen onder bepaalde voorwaarden mogen binnenrijden, omdat ze – volgens de stadsbesturen in kwestie en volgens de Vlaamse overheid – “te veel schadelijke stoffen uitstoten”. Wie een LEZ binnenrijdt met een niet-toegelaten voertuig of zonder een andere vorm van toelating, krijgt een boete. Na de pilotstad Antwerpen voerde ook Gent in 2020 een LEZ in. Ook in andere steden en gemeenten werd er al gedebatteerd over de mogelijke invoering van een plaatselijke LEZ.

Omdat oldtimers hobbywagens zijn, wordt er maar sporadisch mee gereden. Het is voor eigenaars zelfs verboden hun wagens met O-platen commercieel, professioneel of voor woon-werkverkeer te gebruiken. Een oldtimer rijdt gemiddeld niet meer dan 1500 km per jaar, waarvan maar enkele honderden kilometers in de stad. Hoewel niemand ontkent dat oldtimers geen grote vervuilers zijn en maar een verwaarloosbare negatieve impact op de luchtkwaliteit hebben, wordt er tot op heden voor de toegang tot LEZ's geen uitzondering voor die wagens gemaakt.

Oldtimers worden dus over dezelfde kam geschoren als wagens die volgens de normen een te grote uitstoot hebben en die dagelijks gebruikt worden. De bevoegdheid om uitzonderingen op de LEZ-toegangsregels vast te leggen, werd in artikel 4 van het decreet van 27 november 2015 gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. In artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones worden dan ook de voertuigen opgesomd die altijd toegelaten zijn tot de LEZ. De Vlaamse Regering nam tot op heden – ondanks lippendienst aan de oldtimerliefhebbers – nog geen enkel initiatief om oldtimerliefhebbers toegang te geven tot de LEZ's en dus toe te voegen aan de uitzonderingslijst van het genoemde besluit. In Brussel en in de meeste steden in het buitenland met LEZ's is er wel een uitzondering gemaakt voor oldtimers.

Belangengroepen kaarten de toegang van de oldtimers tot de LEZ's al aan sinds het ontstaan van de LEZ's, voorlopig dus nog steeds zonder resultaat. Oldtimerbezitters worden intussen van het kastje naar de muur gestuurd. Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt weinig concreets: “Voor oldtimers voorzien we een definitieve en uniforme oplossing” (p. 165). Maar liefst twee jaar later is het echter nog steeds niet duidelijk wat die zogenaamde definitieve oplossing dan wel precies moet inhouden, laat staan dat er voor de oldtimerbezitters op korte termijn perspectief is om effectief opnieuw te kunnen rijden in de gebieden die een LEZ-zone zijn geworden. Het lijkt erop dat bepaalde partijen na succesvolle druk van oldtimerliefhebbers tijdens de verkiezingscampagne die passage weliswaar in het

regeerakkoord lieten inschrijven, maar uiteindelijk niet bereid zijn een oplossing uit te werken.

Uit de bespreking van de kwestie in de plenaire vergadering van 2 juni 2021 (*Actuele vragen* VI.Parl. 2020-21, nr. 631) bleek er toch wel een breed parlementair draagvlak te zijn om een uitzondering in de LEZ-wetgeving in te schrijven, die oldtimers de toegang tot de LEZ's moet verzekeren. De bevoegde minister had het toen echter vaag over "een aanpassing van het decretaal kader", maar deed geen concrete toezeggingen.

Ondertussen weegt de onzekerheid op de sector. Het aantal wagens dat met O-plaat wordt ingeschreven, daalt fors en de sector is pessimistisch. Sommige professionals stoppen ermee. Die crisis dreigt uiteraard een negatieve impact te hebben op het rijdend erfgoed in Vlaanderen. Om eindelijk opnieuw zekerheid te geven aan de sector en dat rijdend cultureel erfgoed opnieuw zijn plaats te garanderen op het hele Vlaamse grondgebied, willen de indieners met deze decreetsaanpassing de oldtimers vrije toegang geven tot de LEZ's.

Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verduidelijking.

Artikel 2

Om vrij toegang te krijgen tot een lage-emissiezone geldt een dubbele voorwaarde. De wagen moet minstens dertig jaar geleden voor het eerst ingeschreven zijn en moet beschikken over een O-plaat. De minimumleeftijd van dertig jaar is in overeenstemming met de Vlaamse fiscale wetgeving die vanaf 2022 de forfaitaire belasting voor oldtimers voorbehoudt voor wagens die minstens dertig jaar geleden in het verkeer zijn gebracht. Artikel 4, §3, van het ministerieel besluit van 23 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen, dat in de wijzigingsbepaling wordt aangehaald, regelt de afgifte van kentekenplaten met (index)letter O bij de inschrijving of herinschrijving van oldtimers.

Bart CLAES
Leo PIETERS
Sam VAN ROOY
Johan DECKMYN
Chris JANSSENS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 4, §1, van het decreet van 27 november 2015 betreffende lage-emissiezones wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Wegvoertuigen die dertig jaar geleden de eerste keer in het verkeer zijn gesteld en die ingeschreven zijn onder een van de kentekenplaten, vermeld in artikel 4, §3, van het ministerieel besluit van 23 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen, zijn zonder meer toegelaten tot een LEZ. De Vlaamse Regering bepaalt de andere motorvoertuigen waarvoor de toegang tot een LEZ zonder meer toegestaan is, met in voorkomend geval een registratie bij een gemeente die een LEZ op haar grondgebied invoert.”.

Bart CLAES
Leo PIETERS
Sam VAN ROOY
Johan DECKMYN
Chris JANSSENS